Lietas arhīva Nr. C-0845-19/27
ECLI:LV:KURT:2019:0208.C69340718.2.S

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Kuldīgā, 2019.gada 8.februārī

Kurzemes rajona tiesa:
tiesnese Anda Brīze
ar tiesas sēžu sekretāri Intu Šulci,
piedaloties prasītājām /pers. C/, /pers. D/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/, /pers. D/ prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Stilgras" par darba līguma izbeigšanu un darba samaksas piedziņu.

Izskatot lietu, tiesa

k o n s t a t ē j a

prasītājas /pers. C/ un /pers. D/ 2018.gada 16.oktobrī cēlušas tiesā prasību pret atbildētāju sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "Stilgras" par darba tiesisko attiecību izbeigšanu un darba algas, atvaļinājuma kompensācijas un atlaišanas pabalsta piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja /pers. C/ 2014.gada 6.maijā noslēgusi darba līgumu ar atbildētāju, saskaņā ar kuru prasītāja pieņemta darbā par pārdevēju ar 2014.gada 7.maiju. Darba līgums noslēgts uz pārbaudes laiku – trīs mēnešiem. Atbildētāja turpinājusi darba tiesiskās attiecības ar prasītāju līdz 2018.gada 26.septembrim, bet rakstveida darba līgumu atbildētāja ar prasītāju nav noslēgusi.

Prasītāja /pers. D/ strādājusi pie atbildētājas kopš 2017.gada 11.novembra. Rakstveida darba līgums ar prasītāju nav noslēgts. Darba tiesisko attiecību pastāvēšanas faktu kopš 2017.gada 11.novembra līdz prasības celšanai pierāda Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras paziņojums.

2018.gada 26.septembrī /pers. C/ piezvanījusi atbildētājas valdes locekle /pers. E/, kura informējusi, ka ir jāslēdz veikals, kas atrodas tirdzniecības centrā "Kurzeme", Liepājā, un ka veikals turpmāk nestrādās un darbinieki ir atlaisti no darba.

Uzteikumu un rīkojumus par atlaišanu no darba prasītājas nav saņēmušas. Ņemot vērā, ka turpināt darba tiesiskās attiecības ar atbildētāju nav iespējams, darba tiesiskās attiecības ir izbeidzamas ar tiesas spriedumu.

Atbildētājai ir pienākums izmaksāt prasītājai /pers. C/ darba algu par 18 darba dienām (01.09.2018. – 26.09.2018.) 387,00 EUR apmērā, kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu par 2015.gadu 335,00 EUR apmērā, kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu par 2016.gadu 344,20 EUR apmērā, kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu par 2017.gadu 367,80 EUR apmērā, kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu par 2018.gadu 258,05 EUR apmērā, atlaišanas pabalstu 430,00 EUR apmērā.

Atbildētājai ir pienākums izmaksāt prasītājai /pers. D/ darba algu par 18 darba dienām (01.09.2018. – 26.09.2018.) 387,00 EUR apmērā, kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu par 2018.gadu 297,75 EUR apmērā, atlaišanas pabalstu 430,00 EUR apmērā.

Prasītājas lūgušas tiesu atzīt, ka darba tiesiskās attiecības ar atbildētāju ir izbeigtas ar 2018.gada 27.septembri; piedzīt no atbildētājas par labu /pers. C/ darba algu 387,00 EUR, kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu 1305,05 EUR, atlaišanas pabalstu 430,00 EUR; piedzīt no atbildētājas par labu /pers. D/ darba algu 387,00 EUR, kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu 297,75 EUR, atlaišanas pabalstu 430,00 EUR.

Prasība pamatota ar Darba likuma 75.pantu, 101.panta pirmās daļas 9.punktu, 102., 112., 128.pantu, 149.panta piekto daļu.

Atbildētāja paskaidrojumu par prasību tiesai nav iesniegusi.

Prasītāja /pers. C/ savā un prasītājas /pers. D/ vārdā tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem un paskaidroja, ka 2018.gada septembrī aizvērts veikals, kurā prasītājas strādājušas. Prasītājām teikts, lai viņas stājas bezdarbnieku uzskaitē.

Prasītājas zvanījušas un prasījušas izmaksāt viņām algu un atvaļinājuma pabalstu, kas nav izdarīts.

Laikā, kopš prasītājas strādājušas pie atbildētājas, viņas atvaļinājumu nav izmantojušas.

Darba līgums ar /pers. D/ vispār nav noslēgts. Pieņemot darbā /pers. D/, solīts, ka darba līgumu viņai atvedīs, bet tas nav izdarīts.

Strādājot pie atbildētājas, prasītājas katru mēnesi saņēmušas minimālo algu.

Nekādus rīkojumus par atbrīvošanu vai darba uzteikumus prasītājas nav saņēmušas.

Atbildētājas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, nav ziņojis tiesai par neierašanās iemesliem, nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu. Atbildētājai par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta prasībām, nosūtot pavēsti uz tās juridisko adresi.

Tā kā atbildētāja nav iesniegusi paskaidrojumus par prasību, kā arī tās pārstāvis nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmo daļu, lietā taisāms aizmugurisks spriedums.

Novērtējot prasību, paskaidrojumus un lietā esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Darba likuma 28.panta pirmo daļu darba devējs un darbinieks savstarpējās darba tiesiskās attiecības nodibina ar darba līgumu.

Saskaņā ar Darba likuma 39.pantu darba līgums uzskatāms par noslēgtu ar brīdi, kad darbinieks un darba devējs ir vienojušies par veicamo darbu un darba samaksu, kā arī darbinieka turpmāku pakļaušanos noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem.

2014.gada 6.maijā starp prasītāju /pers. C/ un atbildētāju noslēgts darba līgums (lietas 8.-10.lapa), saskaņā ar kuru prasītāja pieņemta darbā par

pārdevēju ar 2014.gada 7.maiju. Līgums noslēgts uz pārbaudes laiku – trīs mēnešiem.

Saskaņā ar Darba likuma 45.panta ceturto daļu, ja, beidzoties termiņam, uz kādu noslēgts darba līgums, neviena no pusēm nav pieprasījusi izbeigt darba līgumu un darba tiesiskās attiecības faktiski turpinās, darba līgums uzskatāms par noslēgtu uz nenoteiktu laiku.

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņām (lietas 11.-13.lapa) redzams, ka prasītāja /pers. C/ ir darba ņēmēja SIA "Stilgras" no 2014.gada 7.maija, bet prasītāja /pers. D/ ir darba ņēmēja SIA "Silgras" no 2017.gada 11.novembra. Prasītājām darba tiesiskās attiecības ar atbildētāju uz izziņu izsniegšanas brīdi nav izbeigtas. Atbildētāja ik mēnesi maksājusi prasītājām darba algu valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā.

Atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka starp pusēm prasītāju norādītajos laika periodos pastāvējušas darba tiesiskās attiecības, neskatoties uz to, ka prasītājai /pers. D/ rakstveida darba līgums nav izsniegts, bet ar prasītāju /pers. C/ darba līgums nav rakstveidā pagarināts.

Saskaņā ar Darba likuma 101.panta pirmās daļas 9.punktu darba devējam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, ja tiek samazināts darbinieku skaits.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2018.gada 26.septembrī prasītājai /pers. C/ piezvanījusi SIA "Stilgras" valdes locekle /pers. E/ un paziņojusi, ka ir jāslēdz veikals, kurš atrodas tirdzniecības centrā "Kurzeme", un ka darbinieki ir atlaisti no darba, jo veikals turpmāk nestrādās.

Saskaņā ar Darba likuma 104.panta pirmo daļu darbinieku skaita samazināšana ir darba līguma uzteikums tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar darbinieka uzvedību vai viņa spējām, bet ir pietiekami pamatots ar neatliekamu saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu uzņēmumā.

Izvērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus, kas bija pamatā darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar prasītājām, tiesa secina, ka faktiski notikusi darbinieku skaita samazināšana sakarā ar veikala, kurā bija nodarbinātas prasītājas, slēgšanu.

Prasītāja /pers. C/ tiesas sēdē paskaidroja, ka, telefoniski sazinoties ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, uzzinājusi, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai sniegta informācija, ka darba tiesiskās attiecības ar prasītājām izbeigtas sakarā ar pušu vienošanos.

Saskaņā ar Darba likuma 114.pantā noteikto pušu vienošanās par darba tiesisko attiecību izbeigšanu slēdzama rakstveidā. Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka šādas rakstveida vienošanās ar prasītājām ir noslēgtas, kā arī to noliedz prasītājas.

Saskaņā ar Darba likuma 103.panta pirmās daļas 3.punktu, ja darba koplīgumā vai darba līgumā nav noteikts garāks uzteikuma termiņš, darba devējam, uzteicot darba līgumu, jāievēro šādi termiņi: viens mēnesis, ja darba līgums tiek uzteikts šā likuma 101.panta pirmās daļas 6., 8., 9. vai 10.punktā noteiktajos gadījumos.

Atbildētāja nav apstrīdējusi prasības pieteikumā norādīto, ka rakstveida uzteikumu vai rīkojumu par atbrīvošanu no darba prasītājas nav saņēmušas.

Ņemot vērā lietā iegūtos pierādījumus, kā arī prasības pieteikumā izvirzītos prasījumus attiecībā uz darba tiesisko attiecību izbeigšanas brīdi, tiesa atzīst, ka prasība daļā, kurā lūgts atzīt, ka darba tiesiskās attiecības starp pusēm izbeigtas ar 2018.gada 27.septembri, ir apmierināma.

Saskaņā ar Darba likuma 128.panta pirmo daļu, atlaižot darbinieku no darba, visas naudas summas, kas viņam pienākas no darba devēja, izmaksājamas atlaišanas dienā. Ja darbinieks atlaišanas dienā nav veicis darbu, viņam pienākošās naudas summas izmaksā ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc tam, kad darbinieks pieprasījis aprēķinu.

Atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka par 2018.gada septembrī nostrādātajām dienām darba alga prasītājām nav izmaksāta, kā arī nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu pretējo.

Līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu prasību daļā par darba samaksas piedziņu prasītājām par periodu no 2018.gada 1.septembra līdz 2018.gada 26.septembrim (ieskaitot) 387,00 EUR apmērā katrai prasītājai.

Saskaņā ar Darba likuma 75.panta pirmo daļu visos gadījumos, kad darbiniekam saskaņā ar šo likumu izmaksājama vidējā izpeļņa, tā aprēķināma par pēdējiem sešiem kalendāra mēnešiem no darba algas, no normatīvajos aktos, darba koplīgumā vai darba līgumā noteiktajām piemaksām, kā arī no prēmijām.

Saskaņā ar Darba likuma 112.panta pirmās daļas 1.punktu, ja darba koplīgumā vai darba līgumā nav noteikts lielāks atlaišanas pabalsts, uzteicot darba līgumu šā likuma 101.panta pirmās daļas 6., 7., 8., 9., 10. vai 11.punktā noteiktajos gadījumos, darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam atlaišanas pabalstu šādā apmērā: viena mēneša vidējās izpeļņas apmērā, ja darbinieks pie attiecīgā darba devēja bijis nodarbināts mazāk nekā piecus gadus.

Ņemot vērā tiesas konstatēto, ka prasītājas atbrīvotas no darba sakarā ar darbinieku skaita samazināšanu, atbildētājas pienākums bija izmaksāt prasītājām atlaišanas pabalstu viena mēneša vidējās mēnešalgas apmērā. Tā kā atbildētāja likumā noteikto atlaišanas pabalstu prasītājām nav izmaksājusi, tiesa atzīst, ka ir apmierināma prasība daļā par atlaišanas pabalsta piedziņu par labu prasītājām 430,00 EUR apmērā katrai prasītājai.

Saskaņā ar Darba likuma 149.panta piekto daļu ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma atlīdzināšana naudā nav pieļaujama, izņemot gadījumus, kad darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojis. Darba devējam ir pienākums izmaksāt atlīdzību par visu periodu, par kuru darbinieks nav izmantojis ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu.

Prasītājas norādījušas, ka kopš darba tiesisko attiecību uzsākšanas pie atbildētājas ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojušas.

Prasītāja /pers. C/ aprēķinājusi un lūgusi piedzīt kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu par 2015., 2016., 2017. un 2018.gadu.

Judikatūrā atzīts, ka darbinieka tiesības saņemt kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu ir nesaraujami saistītas ar tiesībām saņemt neizmantoto atvaļinājumu; zūdot tiesībām uz reālu atvaļinājuma izmantošanu, zūd tiesības uz kompensāciju par to (*skat. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 10.novembra spriedumu lietā Nr. SKC-667*).

Vērtējot periodu, par kādu prasītāja /pers. C/ var prasīt kompensēt neizmantoto atvaļinājumu naudā, ņemams vērā, ka, saskaņā ar Darba likuma 149.panta pirmo daļu, ikvienam darbiniekam ir tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu, kas nedrīkst būt īsāks par četrām kalendāra nedēļām. Darba likuma 149.panta trešā daļa paredz, ka izņēmuma gadījumā pieļaujams pārcelt atvaļinājuma daļu uz nākamo gadu. Šādā gadījumā atvaļinājuma daļa kārtējā gadā nedrīkst būt īsāka par divām nepārtrauktām kalendāra nedēļām. Atvaļinājuma daļu var pārcelt tikai uz vienu gadu.

Atbilstoši minētajai normai secināms, ka darbiniekam, kuram atvaļinājums ir četras kalendāra nedēļas, ar viņa piekrišanu uz nākamo gadu var pārcelt atvaļinājuma daļu – ne vairāk kā divas kalendāra nedēļas. Tādējādi laika posms, par kuru prasītājai /pers. C/ ir tiesības saņemt neizmantoto atvaļinājumu, nevar būt ilgāks par pusotru gadu – kārtējā atvaļinājuma četras nedēļas + iepriekšējā perioda divas nedēļas, kas tādējādi rada tiesības uz kompensāciju ne vairāk kā par sešām nedēļām.

Šāda atziņa pausta arī jau iepriekš norādītajā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 10.novembra spriedumā lietā Nr. SKC-667.

Ņemot vērā norādīto, tiesa atzīst, ka kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu prasītājai /pers. C/ piedzenama par pusotru gadu, tas ir, par 30 darba dienām, kas, ņemot vērā prasītājas vidējo izpeļņu par pēdējiem sešiem mēnešiem, ir 595,38 EUR (430 EUR x 6 mēn. = 2580; 2580 : 130 darba dienas x 30 atvaļinājuma dienas = 595,38).

Tā kā prasītāja /pers. C/ likumā noteiktajā termiņā nav veikusi darbības savu aizskarto tiesību atjaunošanai – nav vērsusies Valsts darba inspekcijā

vai tiesā, prasītāja zaudējusi tiesības uz neizmantoto atvaļinājumu vai tā kompensēšanu naudā, līdz ar ko tiesa atzīst, ka /pers. C/ prasība daļā par kompensācijas par neizmantoto atvaļinājumu piedziņu 709,67 EUR apmērā ir noraidāma.

Tiesa atzīst, ka prasītājas /pers. D/ prasība daļā par kompensācijas piedziņu par neizmantoto atvaļinājumu 297,75 EUR apmērā, pamatojoties uz Darba likuma 149.panta pirmo un piekto daļu, ir apmierināma.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic tiesai pienākumu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot to apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Saskaņā ar Civillikuma 1763.panta 1.punktu procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, no prasītājas par labu valstij piedzenama valsts nodeva proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai 519,07 EUR (70,00 EUR par katras prasītājas prasījuma nemantisko daļu + 211,86 EUR par /pers. C/ prasības mantisko daļu + 167,21 EUR par /pers. D/ prasības mantisko daļu) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,73 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu nosakāms, ka atbildētāja spriedumu var izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma stāšanās spēkā.

Pamatojoties uz teikto un Civilprocesa likuma 34.panta pirmo daļu, 42.panta pirmo daļu, 92.-97., 190.-193., 195., 204.[1], 208.[1], 208.[2] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Atzīt, ka /pers. C/, personas kods /personas kods/, darba tiesiskās attiecības ar SIA "Stilgras", reģistrācijas Nr. 40103472369, ir izbeigtas ar 2018.gada 27.septembri.

Atzīt, ka /pers. D/, personas kods /personas kods/, darba tiesiskās attiecības ar SIA "Stilgras", reģistrācijas Nr. 40103472369, ir izbeigtas ar 2018.gada 27.septembri.

Piedzīt no SIA "Stilgras", reģistrācijas Nr. 40103472369, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, darba algu par laika periodu no 2018.gada 1.septembra līdz 2018.gada 26.septembrim (ieskaitot) 387,00 EUR (trīssimt astoņdesmit septiņi *euro* 00 centi), atlaišanas pabalstu 430,00 EUR (četrsimt trīsdesmit *euro* 00 centi) un kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu 595,38 EUR (piecsimt deviņdesmit pieci *euro* un 38 centi). Noteikt, ka pirms piedzīto summu samaksas, ieturami likumā paredzētie nodokļi.

Piedzīt no SIA "Stilgras", reģistrācijas Nr. 40103472369, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, darba algu par laika periodu no 2018.gada 1.septembra līdz 2018.gada 26.septembrim (ieskaitot) 387,00 EUR (trīssimt astoņdesmit septiņi *euro* 00 centi), atlaišanas pabalstu 430,00 EUR (četrsimt trīsdesmit *euro* 00 centi) un kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu 297,75 EUR (divsimt deviņdesmit septiņi *euro* un 75 centi). Noteikt, ka pirms piedzīto summu samaksas, ieturami likumā paredzētie nodokļi.

Noraidīt /pers.C/prasību daļā par kompensācijas par neizmantoto atvaļinājumu 709,67 EUR piedziņu.

Noteikt prasītājai /pers. C/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos 6 procentus no simta gadā no piedzītās, bet vēl nesamaksātās parāda summas.

Noteikt prasītājai /pers. D/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos 6 procentus no simta gadā no piedzītās, bet vēl nesamaksātās parāda summas.

Par labu prasītājai /pers. C/ piedzīto summu samaksa veicama kontā Nr. LV49HABA0551042751400 AS "Swedbank".

Par labu prasītājai /pers. D/ piedzīto summu samaksa veicama kontā Nr. LV65HABA0551023601566 AS "Swedbank".

Piedzīt no SIA "Stilgras", reģistrācijas Nr. 40103472369, par labu valstij valsts nodevu 519,07 EUR (piecsimt deviņpadsmit *euro* un 07 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,73 EUR (pieci *euro* un 73 centi).

Valsts nodeva ieskaitāma jebkurā bankas iestādē, maksājuma uzdevumā norādot: saņēmējs - Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami jebkurā bankas iestādē, maksājuma uzdevumā norādot: saņēmējs – Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, BIC kods: TRELLV22, konts Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, Kurzemes rajona tiesa, lieta Nr. C 69340718.

Noteikt, ka atbildētāja spriedumu var izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu prasītājas var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Atbildētāja 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīga iesniegt Kurzemes rajona tiesai pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese A. Brīze